

JOR 2017/290 Rechtbank Rotterdam, 28-06-2017, HA ZA 16-1059, ECLI:NL:RBROT:2015:10174 Vereniging, Bestuurdersaansprakelijkheid buiten faillissement, Onbehoorlijke taakvervulling bestuurders in verband met wegsluizen van gelden, Secretaris valt hiervan persoonlijk ernstig verwijt te maken, Zij moet risico's voor vereniging hebben onderkend en heeft nagelaten maatregelen te nemen om risico's te voorkomen of gevolgen te beperken, Matiging schadevergoeding aangezien werkzaamheden onbezoldigd en op vrijwillige basis zijn verricht

Wetsbepaling(en):

BW BOEK 2 artikel 9, BW BOEK 6 artikel 109, BW BOEK 6 artikel 162

Ook gepubliceerd in:

ECLI:NL:RBROT:2015:10174, OR-Updates.nl 2017-0216

JOR 2017/290, Rechtbank Rotterdam, 28-06-2017, ECLI:NL:RBROT:2017:9351, C/10/513197 / HA ZA 16-1059 (annotatie)

Inhoudsindicatie

Vereniging, Bestuurdersaansprakelijkheid buiten faillissement, Onbehoorlijke taakvervulling bestuurders in verband met wegsluizen van gelden, Secretaris valt hiervan persoonlijk ernstig verwijt te maken, Zij moet risico's voor vereniging hebben onderkend en heeft nagelaten maatregelen te nemen om risico's te voorkomen of gevolgen te beperken, Matiging schadevergoeding aangezien werkzaamheden onbezoldigd en op vrijwillige basis zijn verricht

---

Ga direct naar

- [Samenvatting](#)
- [Uitspraak](#)
- [Beslissing/besluit](#)
- [Noot](#)

Gegevens

Instantie	Rechtbank Rotterdam
Datum uitspraak	28-06-2017
Publicatie	JOR 2017/290 (Sdu Jurisprudentie Onderneming & Recht), aflevering 11, 2017
Annotator	<ul style="list-style-type: none"> • mr. S.C.M. van Thiel
ECLI	ECLI:NL:RBROT:2017:9351
Zaaknummer	C/10/513197 / HA ZA 16-1059
Overige publicaties	<ul style="list-style-type: none"> • ECLI:NL:RBROT:2017:9351 • OR-Updates.nl 2017-0216
Rechtsgebied	Ondernemingsrechtpraktijk
Rubriek	Ondernemingsrecht
Rechters	<ul style="list-style-type: none"> • mr. Van der Hoeven

	De vereniging Rotterdamse Bond van Volkstuinders te Rotterdam, eiseres, advocaat: mr. B.G.N. Gubbels, tegen
Partijen	1. Stichting De Beukhoeve te Rotterdam, gedaagde, advocaat: mr. J.F. Hardeman, 2. gedaagde sub 2, niet verschenen, 3. gedaagde sub 3, advocaat: mr. M.P.V. den Engelsman.
Regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • BW Boek 2 - 9 • BW Boek 6 - 109 • BW Boek 6 - 162

Samenvatting

Het overboeken van gelden van Vereniging De Beukhoeve naar Stichting De Beukhoeve door één of meerdere bestuursleden van de vereniging zonder dat daaraan een rechtsgrond ten grondslag ligt en zonder dat de algemene ledenvergadering en/of alle andere bestuurders van de vereniging daarvan op de hoogte zijn, is aan te merken als een tekortkoming in de behoorlijke vervulling van de bestuurstaak. Daarbij is voldaan aan het vereiste dat ernstig verwijtbaar is gehandeld. De overboekingen, die bewust zijn gedaan om de gelden bij de vereniging weg te halen, leidden er immers toe dat de vereniging niet meer aan haar betalingsverplichtingen kon voldoen en waren daarmee onmiskenbaar niet in het belang van de vereniging. Dit brengt mee dat sprake is van onbehoorlijk bestuur en dat de bestuurders van Vereniging De Beukhoeve, waaronder gedaagde sub 3, daarvoor in beginsel ieder voor zich aansprakelijk zijn.

De rechtbank gaat voorbij aan het verweer van gedaagde sub 3 dat zij geen kennis had van de overboekingen. Uit haar stellingen volgt dat zij wist, of in ieder geval had moeten weten, dat (grote) bedragen werden of zouden worden overgeboekt naar de stichting.

Door na te laten de overige bestuursleden en de algemene ledenvergadering van de vereniging op de hoogte te stellen van de oprichting van de stichting en de (voorgenomen) onverplichte overboekingen van grote bedragen naar deze stichting, heeft gedaagde sub 3 onvoldoende invulling aan haar bestuurstaak gegeven. Zij moet geacht worden de risico's die die overboekingen meebrachten voor de vereniging te hebben onderkend en heeft geen maatregelen genomen om deze risico's te voorkomen en de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken. Daarmee heeft zij haar taak als secretaris niet naar behoren vervuld en daarvan is haar een ernstig verwijt te maken.

Gedaagde sub 3 is aldus aansprakelijk voor de door de vereniging geleden schade. Zij heeft evenwel voor een beroep op matiging van de schadevergoeding geëigende feiten en omstandigheden aangevoerd. De rechtbank neemt in aanmerking dat gedaagde sub 3 haar werkzaamheden voor de volkstuinvereniging onbezoldigd en op vrijwillige basis heeft verricht. Gesteld noch gebleken is dat zij op enigerlei wijze persoonlijk gewin heeft nagestreefd of verkregen. Mede in aanmerking genomen dat de ernst van de gevolgen in geen verhouding staat tot het haar te maken verwijt, is de rechtbank van oordeel dat toekenning van volledige schadevergoeding leidt tot kennelijk onaanvaardbare gevolgen, niet alleen voor gedaagde sub 3 maar ook ten opzichte van de bereidwilligheid van vrijwilligers in het verenigingsleven in het algemeen.

Uitspraak

(...; red.)

2. De feiten

Als enerzijds gesteld en anderzijds erkend dan wel niet of onvoldoende gemotiveerd weersproken, gelet ook op de in zoverre niet betwiste inhoud van de in het geding gebrachte producties, staat tussen partijen – voor zover van belang – het volgende vast.

2.1. De Gemeente Rotterdam heeft een aantal volkstuincomplexen in eigendom. Deze worden door de gemeente verhuurd aan RBvV. RBvV, een vereniging die de belangen van de Rotterdamse volkstuinders behartigt, verhuurt de van die volkstuincomplexen deel uitmakende kavels als volkstuinen onder aan individuele volkstuinders. Deze individuele volkstuinders zijn lid van RBvV en betalen daarvoor contributie.

2.2. De volkstuinders zijn per volkstuincomplex verenigd in een volkstuinvereniging. In het onderhavige geval is dat Volkstuinvereniging De Beukhoeve (verder: Vereniging De Beukhoeve). De volkstuinverenigingen innen de door de volkstuinders aan RBvV verschuldigde huurpenningen en contributies bij de volkstuinders teneinde deze eens per jaar door te storten aan RBvV.

2.3. [gedaagde 2] is bestuurder (voorzitter) geweest van Vereniging De Beukhoeve van 19 juni 2006 tot 18 april 2015.

2.4. [gedaagde 3] is bestuurder (secretaris) geweest van Vereniging De Beukhoeve van 1 december 2007 tot 12 april 2014.

2.5. Op 10 januari 2011 is Stichting De Beukhoeve opgericht door [gedaagde 2] (toen ook voorzitter van Vereniging De Beukhoeve) en [persoon x] (verder: [persoon x]). Bestuurder (voorzitter) van Stichting De Beukhoeve is [gedaagde 2]. [gedaagde 3] was bestuurder (secretaris) van Stichting De Beukhoeve van 10 januari 2011 tot 1 januari 2015. [persoon x] was bestuurder (penningmeester) van Stichting De Beukhoeve van 10 januari 2011 tot 31 juli 2012 (de datum van zijn overlijden). [persoon x] was in die periode ook bestuurder (penningmeester) van Vereniging De Beukhoeve.

2.6. Volgens het Handelsregister zijn de activiteiten van Stichting De Beukhoeve:

“A. Het ontvangen van Derdengelden en andere vermogensbestanddelen, ten behoeve van rechthebbende[n]/van degene[n] die zal/zullen blijken rechthebbende[n] te zijn; B. Het tijdelijk beheren van wat de Stichting heeft ontvangen, een en ander voor rekening en risico van de rechthebbende[n] of degene[n] die zal/zullen blijken rechthebbende[n] te zijn.”

2.7. In de brief van [gedaagde 2] (in zijn hoedanigheid van voorzitter van Stichting De Beukhoeve) aan [gedaagde 3] van 5 maart 2011 is onder meer het volgende vermeld:

“Naar aanleiding van het gesprek van hedenmorgen deel ik je, na overleg met [persoon x], het volgende mede;

Het spijt ons zeer dat wij je, met je inschrijving als secretaris van de Stichting de Beukhoeve, overrompeld hebben. Wij zijn er van uit gegaan dat je hier niets tegen zou hebben. Vanzelfsprekend respecteren wij je houding en zullen je per omgaande als functionaris laten uitschrijven bij de Kamer van Koophandel.”

2.8. Tussen Vereniging De Beukhoeve en RBvV was meermalen discussie over opschorting van het afdragen van huurpenningen en contributies. Bij vonnis van 27 maart 2015 is Vereniging De Beukhoeve veroordeeld tot betaling aan RBvV van € 160.849,93, te vermeerderen met de wettelijke rente. Daarbij is Vereniging De Beukhoeve tevens veroordeeld in de proceskosten.

2.9. Op 21 april 2015 heeft RBvV ten laste van Vereniging De Beukhoeve executoriaal derdenbeslag doen leggen onder ABN AMRO Bank. Bij brief van 19 mei 2015 heeft ABN AMRO Bank medegedeeld

dat de saldi van de bankrekeningen van Vereniging De Beukhoeve op de beslagdatum € 7.675,93 bedroegen.

2.10. In de verslagen van de kascontrolecommissie van Vereniging De Beukhoeve d.d. 29 maart 2013, 7 april 2014 en 13 april 2015 is – telkens – onder meer het volgende vermeld:

“Door de leden van de commissie is, na controle van de activa en passiva, vastgesteld dat de kas naar behoren is gevoerd.

Tevens hebben wij de financiële administratie van de vereniging doorgenomen. Alles werd in correcte staat aangetroffen.

Wij adviseren de Algemene Ledenvergadering het bestuur van Vtv de Beukhoeve decharge te verlenen.”

2.11. Vanaf de rekening van Vereniging De Beukhoeve zijn de volgende bedragen – met een totaal van € 240.000,00 – overgeboekt naar de rekening van Stichting De Beukhoeve:

- € 100.000,00 op 20 juli 2011 met pasnummer 0035 ten name van [persoon x];
- € 50.000,00 op 1 juli 2013 met pasnummer 0071 ten name van [gedaagde 2];
- € 30.000,00 op 9 april 2014 met pasnummer 0071 ten name van [gedaagde 2];
- € 20.000,00 op 14 januari 2015 met pasnummer 0071 ten name van [gedaagde 2];
- € 20.000,00 op 22 februari 2015 met pasnummer 0071 ten name van [gedaagde 2];
- € 20.000,00 op 1 april 2015 met pasnummer 0071 ten name van [gedaagde 2].

2.12. In totaal is een bedrag van € 42.000,00 teruggeboekt van Stichting De Beukhoeve naar Vereniging De Beukhoeve. De overige bedragen – met een totaal van € 198.000,00 – zijn niet teruggeboekt. Bij brief van 20 juni 2015 heeft Vereniging De Beukhoeve [gedaagde 2] gesommeerd om alle zaken en goederen van de vereniging over te dragen. In de brief van Vereniging De Beukhoeve aan Stichting De Beukhoeve van 26 juni 2015 is onder meer het volgende vermeld:

“Aangezien de vtv De Beukhoeve dringend behoefte heeft aan liquide middelen ten einde facturen te kunnen betalen, waarvan voor een deel reeds ruim de uiterste betalingstermijn is verstreken, en de vereniging als gevolg daarvan ook met incassokosten wordt geconfronteerd verzoeken wij u ALLE door de vtv De Beukhoeve bij uw stichting in beheer gegeven middelen per direct over te maken naar onze rekening (...).”

2.13. Op 28 juli 2015 heeft Vereniging De Beukhoeve ten laste van Stichting De Beukhoeve conservatoir derdenbeslag doen leggen onder ABN AMRO Bank. Bij brief van 25 augustus 2015 heeft ABN AMRO medegedeeld dat de saldi van de bankrekeningen van Stichting De Beukhoeve op de beslagdatum € 568,99 bedroegen.

2.14. Op 15 december 2015 is door Vereniging De Beukhoeve als cedent en RBvV als cessionaris een akte van cessie ondertekend, waarin onder meer het volgende is vermeld:

“In aanmerking nemende:

- dat [Vereniging] De Beukhoeve een of meerdere vorderingen op de stichting Stichting ‘De Beukhoeve’, hierna te noemen ‘de stichting’ heeft uit onverschuldigde betaling en/of onrechtmatige daad en/of op een andere wettelijke grond;

– dat [Vereniging] De Beukhoeve tevens vorderingen uit hoofde van (interne en/of externe) bestuurdersaansprakelijkheid en/of onverschuldigde betaling en/of een andere rechtsgrond, op [gedaagde 2], zijnde oud bestuurder van [Vereniging] De Beukhoeve en bestuurder van de stichting en op mevrouw [gedaagde 3], zijnde oud-bestuurder van de stichting, hierna gezamenlijk te noemen '[gedaagde 2] c.s.', heeft;

– dat [Vereniging] De Beukhoeve en de RBvV voor het ondertekenen van deze akte van cessie een overeenkomst zijn aangegaan, waaruit voor [Vereniging] De Beukhoeve de verplichting voortvloeit om alle haar reeds toebehorende en toekomstige vorderingen op de stichting en op [gedaagde 2] c.s. over te dragen aan de RBvV, waaronder de bovenstaande vorderingen;"

2.15. Bij brieven van 15 december 2015 heeft RBvV de cessie medegedeeld aan Stichting De Beukhoeve, [gedaagde 2] en [gedaagde 3].

2.16. Bij brief van 16 februari 2016 is [gedaagde 2] namens RBvV persoonlijk aansprakelijk gesteld voor de door RBvV en Vereniging De Beukhoeve geleden schade.

---

3. Het geschil

3.1. RBvV heeft gevorderd om bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad:

a. te verklaren voor recht dat Stichting De Beukhoeve c.s. onrechtmatig hebben gehandeld jegens RBvV en Vereniging De Beukhoeve;

b. Stichting De Beukhoeve c.s. hoofdelijk te veroordelen tot betaling van een bedrag van € 198.000,00, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 20 juni 2015, althans vanaf 26 juni 2015;

c. Stichting De Beukhoeve c.s. hoofdelijk te veroordelen tot betaling van een bedrag van € 2.755,00 aan buitengerechtelijke incassokosten;

d. Stichting De Beukhoeve c.s. hoofdelijk te veroordelen om die bescheiden te overleggen waaruit expliciet en ondubbelzinnig blijkt waar de vanuit Vereniging De Beukhoeve overgeboekte bedragen van in totaal € 240.000,00 naartoe zijn geboekt, binnen vijf dagen na het te wijzen vonnis, op straffe van verbeurte van een dwangsom;

e. Stichting De Beukhoeve c.s. hoofdelijk te veroordelen in de proceskosten, te vermeerderen met de wettelijke rente en met de nakosten.

3.2. Stichting De Beukhoeve heeft gemotiveerd verweer gevoerd tegen de vorderingen en geconcludeerd tot afwijzing ervan, met veroordeling van RBvV in de kosten van de procedure.

3.3. Ook [gedaagde 3] heeft gemotiveerd verweer gevoerd tegen de vorderingen en geconcludeerd tot afwijzing ervan, met veroordeling, uitvoerbaar bij voorraad, van RBvV in de kosten van de procedure, te vermeerderen met de nakosten en met de wettelijke rente over de proces- en nakosten.

3.4. Op de stellingen van partijen zal, voor zover van belang, hierna worden ingegaan.

---

4. De beoordeling

4.1. Ter comparitie is namens RBvV verklaard dat de vordering zoals hiervoor onder 3.1 sub d) weergegeven is ingesteld voor het geval op RBvV bewijslast zou komen te rusten. De rechtbank zal deze vordering daarom als een in die zin voorwaardelijke vordering opvatten.

In de zaak tegen [gedaagde 2]

4.2. Tegen [gedaagde 2] is verstek verleend. Nu door Stichting De Beukhoeve en [gedaagde 3] is voortgeprocedeerd, wordt op grond van artikel 140 Rv één vonnis tussen alle partijen gewezen, dat als een vonnis op tegenspraak wordt beschouwd.

4.3. De vordering tegen [gedaagde 2] komt niet ongegrond of onrechtmatig voor en zal dan ook worden toegewezen, behoudens voor zover hierna anders blijkt.

4.4. RBvV heeft niet gesteld welk (afzonderlijk) belang zij, gelet op de overige vorderingen, heeft bij de gevorderde verklaring voor recht, zoals hiervoor onder 3.1 sub a) weergegeven. Voor toewijzing van die vordering is daarom geen plaats.

4.5. Als de in het ongelijk gestelde partij zal [gedaagde 2] worden veroordeeld in de kosten van de procedure.

In de zaak tegen Stichting De Beukhoeve

4.6. RBvV heeft zich primair op het standpunt gesteld dat Vereniging De Beukhoeve een bedrag van € 198.000,00 onverschuldigd heeft betaald aan Stichting De Beukhoeve. Op grond van artikel 6:203 BW is Stichting De Beukhoeve verplicht om dit bedrag aan Vereniging De Beukhoeve terug te betalen, aldus RBvV. Vereniging De Beukhoeve heeft haar vordering op Stichting De Beukhoeve overgedragen aan RBvV (zie hiervoor onder 2.14).

4.7. Stichting De Beukhoeve heeft de rechtsgeldigheid van de cessie betwist. Zij heeft daartoe aangevoerd dat vereist is dat de vordering voldoende expliciet in de cessieovereenkomst wordt benoemd en omschreven en dat daarvan in het onderhavige geval geen sprake is. Er worden geen bedragen en data genoemd, maar het gaat enkel in algemene bewoordingen over een of meerdere vorderingen, aldus Stichting De Beukhoeve.

4.8. Ingevolge artikel 3:94 juncto artikel 3:84 lid 2 BW moet de over te dragen vordering in voldoende mate worden bepaald door de akte van cessie. Dit vereiste moet niet strikt worden uitgelegd. Het houdt niet in dat de vordering in de akte zelf moet zijn geïndividualiseerd; voldoende is dat de akte zodanige gegevens bevat dat, eventueel achteraf, aan de hand daarvan kan worden vastgesteld om welke vordering het gaat. Aan dat vereiste is in het onderhavige geval voldaan. Het lijdt immers geen twijfel dat de cessie betrekking heeft op de hiervoor onder 2.11 weergegeven overboekingen. Dat in de akte van cessie geen bedragen en data zijn genoemd, doet daar niet aan af. Het verweer van Stichting De Beukhoeve kan in zoverre dan ook niet slagen.

4.9. Vervolgens komt de vraag aan de orde of de betalingen van Vereniging De Beukhoeve aan Stichting De Beukhoeve, zoals hiervoor onder 2.11 weergegeven, zonder rechtsgrond en dus onverschuldigd zijn verricht. Stichting De Beukhoeve heeft betwist dat sprake is van onverschuldigde betalingen. Zij heeft aangevoerd dat zij is opgericht met toestemming van de algemene ledenvergadering van Vereniging De Beukhoeve en dat de vereniging wetenschap had van de overboekingen van de gelden naar de stichting. Volgens Stichting De Beukhoeve beheerde zij deze gelden. De kascontrolecommissie van Vereniging De Beukhoeve was op de hoogte van de overboekingen en heeft geadviseerd decharge te verlenen, wat ook daadwerkelijk is gebeurd, aldus Stichting De Beukhoeve.

4.10. Naar het oordeel van de rechtbank is niet gebleken van een rechtsverhouding die het verrichten van de betalingen van Vereniging De Beukhoeve naar Stichting De Beukhoeve rechtvaardigt. Dat (de algemene ledenvergadering van) Vereniging De Beukhoeve weet had van de oprichting van Stichting De Beukhoeve en daarvoor zelfs toestemming heeft gegeven is door RBvV betwist en Stichting De Beukhoeve heeft die stelling in het geheel niet onderbouwd. Evenmin is onderbouwd op grond waarvan de stichting de gelden van de vereniging zou beheren. Stichting De Beukhoeve verwijst naar de brief van

Vereniging de Beukhoeve van 26 juni 2015 (zie hiervoor onder 2.12), waarin de vereniging verzoekt alle bij de stichting “in beheer gegeven” middelen per direct over te maken naar haar rekening, maar daaruit kan – gelet ook op de betwisting door RBvV – niet worden opgemaakt dat sprake is (geweest) van een rechtsgrond die de betalingen aan de stichting rechtvaardigt. De brief heeft immers de strekking om – nadat was gebleken dat gelden van de vereniging naar de stichting waren overgeboekt – terugbetaling van die gelden te bewerkstelligen. Dat met de brief is bedoeld een juridische grondslag aan de overboekingen te verbinden, blijkt daaruit niet. De rechtbank volgt Stichting de Beukhoeve ook niet in haar (veronder)stelling dat de kascontrolecommissie van Vereniging De Beukhoeve op de hoogte was van de overboekingen. Volgens Stichting De Beukhoeve blijkt dat uit de hiervoor onder 2.10 bedoelde verslagen, maar de leden van de kascontrolecommissie hebben op 18 april 2017 verklaard dat hen nooit is opgevallen dat er (grote) bedragen zijn overgemaakt naar de stichting en dat zij, als duidelijk zou zijn geworden dat verenigingsgeld naar een stichting zouden zijn overgemaakt om ze buiten bereik van de vereniging of haar schuldeisers te houden, de algemene ledenvergadering niet zouden hebben geadviseerd om decharge te verlenen en zij de vergadering daarover zouden hebben geïnformeerd (zie productie 16 van RBvV). Nu door Stichting De Beukhoeve ook na dit verweer niet (voldoende) is gesteld en onderbouwd op grond waarvan zij meent dat de leden van de kascontrolecommissie op de hoogte waren van de overboekingen en daarmee, door het verlenen van decharge, zouden hebben ingestemd, zal haar bewijsaanbod op dit punt worden gepasseerd.

4.11. Conclusie van het voorgaande is dat sprake is van onverschuldigde betalingen van Vereniging De Beukhoeve aan Stichting De Beukhoeve. Artikel 6:203 lid 2 BW bepaalt dat, wanneer de onverschuldigde betaling een geldsom betreft, de vordering strekt tot teruggave van een gelijk bedrag. Stichting De Beukhoeve heeft in dit kader aangevoerd dat zij, onder de dreiging van een executoriaal of conservatoir beslag (omdat tussen RBvV en Vereniging De Beukhoeve een jarenlang geschil bestond over het verplichte lidmaatschap), heeft besloten om de gelden contant te bewaren. Deze contante gelden werden volgens de stichting opgeslagen in de kluis van de vereniging. Toen [gedaagde 2] zijn functie als voorzitter van de vereniging op 18 april 2015 heeft neergelegd, heeft Stichting De Beukhoeve de volledige administratie achtergelaten op het kantoor van de vereniging. Alle sleutels, ook van de kluis, zijn overgedragen aan de toenmalige secretaris van de vereniging, aldus Stichting De Beukhoeve. [gedaagde 2] heeft vernomen dat de toenmalige secretaris deze heeft overgedragen aan de opvolgend voorzitter van de vereniging. Deze opvolgend voorzitter zou lichtzinnig met de sleutels en codes zijn omgegaan en heeft iedereen die dat wilde toegang tot het kantoor verschaft. Volgens Stichting De Beukhoeve kan zij niet anders dan constateren dat in de consternatie die na de vergadering op 18 april 2015 is ontstaan, een derde kans heeft gezien om de gelden uit de kluis te halen.

4.12. Voor zover Stichting De Beukhoeve heeft bedoeld te betogen dat de gelden reeds in contanten aan Vereniging De Beukhoeve zijn teruggegeven/-betaald, kan haar verweer niet slagen. RBvV heeft betwist dat de gelden aan de vereniging zijn terugbetaald en enige onderbouwing door Stichting De Beukhoeve op dit punt ontbreekt. Dat aan [gedaagde 2] op 1 juli 2015 een sms-bericht zou zijn verzonden waaruit zou volgen dat de code van de kluis bekend was (productie 3 van Stichting De Beukhoeve), is niet voldoende. Het had op de weg van Stichting De Beukhoeve gelegen om nader te onderbouwen dat de overgeboekte bedragen contant zijn opgenomen en aan Vereniging De Beukhoeve zijn overgedragen. Nu die onderbouwing ontbreekt, kan aan bewijslevering niet worden toegekomen. Mocht Stichting De Beukhoeve bedoeld hebben als verweer te voeren dat zij door diefstal niet meer over de gelden beschikt, merkt de rechtbank op dat dit verweer niet kan afdoen aan haar (terug)betalingsverplichting jegens RBvV.

4.13. Het door RBvV gevorderde bedrag van € 198.000,00, dat qua hoogte niet door Stichting De Beukhoeve is weersproken, zal dan ook worden toegewezen. De gevorderde wettelijke rente over dat bedrag zal als op de wet gegrond en onvoldoende gemotiveerd betwist worden toegewezen.

4.14. Stichting De Beukhoeve heeft de verschuldigdheid van buitengerechtelijke incassokosten betwist. Nu niet voldoende door RBvV is gesteld en onderbouwd dat ten aanzien van Stichting De Beukhoeve buitengerechtelijke incassowerkzaamheden zijn verricht die vergoeding rechtvaardigen, is de vordering in zoverre niet toewijsbaar.

4.15. De gevorderde verklaring voor recht, als hiervoor onder 3.1 sub a) weergegeven, is bij gebreke van een belang evenmin toewijsbaar (zie onder 4.4).

4.16. Als de in het ongelijk gestelde partij zal Stichting De Beukhoeve worden veroordeeld in de kosten van de procedure.

In de zaak tegen [gedaagde 3]

4.17. RBvV heeft zich in de zaak tegen [gedaagde 3] primair op het standpunt gesteld dat zij uit hoofde van de cessie een vordering op [gedaagde 3] (en [gedaagde 2]) in privé heeft op grond van interne bestuurdersaansprakelijkheid (artikel 2:9 BW).

4.18. Voor zover [gedaagde 3] de rechtsgeldigheid van de cessie heeft betwist en daartoe heeft aangevoerd dat de cessieakte niet zodanige gegevens bevat dat (eventueel achteraf) aan de hand van de inhoud van de akte vastgesteld kan worden om welke vordering het gaat, verwijst de rechtbank naar hetgeen hiervoor onder 4.8 is overwogen. Het verweer faalt mitsdien.

4.19. [gedaagde 3] heeft zich ter zake van de cessie voorts op het standpunt gesteld dat enkel enige vermeende vordering van Vereniging De Beukhoeve op [gedaagde 3] in haar hoedanigheid van bestuurder van Stichting De Beukhoeve kan zijn overgedragen. In de akte van cessie is in de tweede bullet (zie hiervoor onder 2.14) immers niet bepaald dat enige vordering op [gedaagde 3] als oud-bestuurder van Vereniging De Beukhoeve wordt overgedragen, zoals wel is vermeld ten aanzien van [gedaagde 2]. Volgens RBvV blijkt uit de derde bullet dat “alle (...) vorderingen op de stichting en op [gedaagde 2] c.s.” zijn overgedragen, terwijl in de tweede bullet is vermeld dat [gedaagde 2] en [gedaagde 3] gezamenlijk “[gedaagde 2] c.s.” zullen worden genoemd. De aanduiding “zijnde oud-bestuurder” is volgens RBvV niet limitatief bedoeld, maar slechts opgenomen ter aanduiding van de bedoelde persoon.

4.20. Voor de bepaling van de inhoud van de akte van cessie is niet slechts van belang hetgeen uit de akte zelf blijkt. Het komt aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan elkaars verklaringen en gedragingen mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. Nu [gedaagde 3] zowel bestuurder van Vereniging De Beukhoeve als van Stichting De Beukhoeve is geweest en in de tweede bullet (onder meer) is vermeld dat Vereniging De Beukhoeve vorderingen “uit hoofde van (interne en/of externe) bestuurdersaansprakelijkheid” heeft op ([gedaagde 2] en) [gedaagde 3], kan de akte naar het oordeel van de rechtbank in redelijkheid niet anders worden opgevat dan dat daarin is bedoeld ook de vordering op [gedaagde 3] in haar hoedanigheid van oud-bestuurder van Vereniging De Beukhoeve over te dragen aan RBvV. Dat die hoedanigheid niet expliciet in de akte is benoemd, acht de rechtbank niet van doorslaggevende betekenis. Er is geen enkele aanwijzing dat bedoeld is de vordering op [gedaagde 3] op grond van interne bestuurdersaansprakelijkheid niet over te dragen aan RBvV. Ook in zoverre kan het verweer van [gedaagde 3] dus niet slagen.

4.21. Hiermee komt aan de orde de vraag of de vordering tegen [gedaagde 3] toewijsbaar is op grond van artikel 2:9 BW. Dat artikel bepaalt in het eerste lid dat elke bestuurder tegenover de rechtspersoon gehouden is tot een behoorlijke vervulling van zijn taak. Tot de taak van de bestuurder behoren alle bestuurstaken die niet bij of krachtens de wet of de statuten aan een of meer andere bestuurders zijn toebedeeld. Ingevolge artikel 2:9 lid 2 BW draagt elke bestuurder verantwoordelijkheid voor de algemene gang van zaken. Hij is voor het geheel aansprakelijk ter zake van onbehoorlijk bestuur, tenzij hem mede gelet op de aan anderen toebedeelde taken geen ernstig verwijt kan worden gemaakt en hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen van onbehoorlijk bestuur af te wenden.

4.22. RBvV heeft aangevoerd dat [gedaagde 3] haar taak onbehoorlijk heeft vervuld door het overboeken van de gelden naar Stichting De Beukhoeve zonder enige rechtsgrond, al dan niet in combinatie met het oprichten van de stichting en het plaatsnemen in het bestuur en met de wetenschap als bestuurder van de

stichting dat de stichting deze gelden zou wegsluizen. Daarnaast is haar, aldus RBvV, nalatigheid te verwijten: [gedaagde 3] heeft nooit iets gedaan om de gevolgen van onbehoorlijk bestuur af te wenden. Ze is vier jaar lang bestuurslid van Stichting De Beukhoeve geweest en heeft in die tijd nooit Vereniging De Beukhoeve, waar ze gelijktijdig in het bestuur zat, op de hoogte gebracht van het bestaan van de stichting. Stichting De Beukhoeve heeft al die tijd kunnen functioneren en ook achteraf heeft [gedaagde 3] nooit op de rem getrapt, aldus RBvV.

4.23. [gedaagde 3] heeft betwist dat zij haar taak onbehoorlijk zou hebben vervuld. Zij heeft aangevoerd dat zij zich als bestuurder van Vereniging De Beukhoeve feitelijk uitsluitend heeft gericht op het organiseren van jeugdactiviteiten. [gedaagde 3] heeft nooit bestuurlijke of secretariële werkzaamheden verricht. Zij had geen toegang tot gelden, wachtwoorden, inlogcodes enzovoorts. Ook had zij geen bankpas van de vereniging of op andere wijze toegang tot de administratie. Het bestuur van de vereniging werd feitelijk door [gedaagde 2] en [persoon x] verricht, aldus [gedaagde 3]. Zij hebben [gedaagde 3] op enig moment gevraagd of zij tevens bestuurder van Stichting De Beukhoeve zou willen zijn. [gedaagde 3] was overrompeld door dit verzoek, maar heeft ingestemd. Al snel heeft zij echter aangegeven dat zij uitgeschreven wilde worden, waarna haar is toegezegd dat zij uitgeschreven zou zijn (zie hiervoor onder 2.7). Hier blijkt echter iets mis te zijn gegaan, waardoor [gedaagde 3] pas op 1 januari 2015 is uitgeschreven. Zij heeft echter nimmer enige bemoeienis met Stichting De Beukhoeve gehad. [gedaagde 3] had geen kennis van, laat staan enige bemoeienis met, de overboekingen van de vereniging naar de stichting. De overschrijvingen die zijn gedaan in de periode nadat [gedaagde 3] als bestuurder van Vereniging De Beukhoeve is uitgeschreven, kunnen haar in ieder geval niet worden verweten, aldus [gedaagde 3].

4.24. Uitgangspunt van artikel 2:9 BW is dat het algemene beleid van een rechtspersoon, waartoe met name ook het financiële beleid behoort, een taak is van het gehele bestuur. De rechtbank is van oordeel dat het overboeken van gelden van Vereniging De Beukhoeve naar Stichting De Beukhoeve door één of meerdere bestuursleden van de vereniging, zonder dat daaraan een rechtsgrond ten grondslag ligt en zonder dat de algemene ledenvergadering en/of alle andere bestuurders van de vereniging daarvan op de hoogte zijn (zie hiervoor onder 4.10), aan te merken is als een tekortkoming in de behoorlijke vervulling van de bestuurstaak. Daarbij is voldaan aan het vereiste dat ernstig verwijtbaar is gehandeld. De overboekingen, die bewust zijn gedaan om de gelden bij de vereniging weg te halen, leidden er immers toe dat de vereniging niet meer aan haar betalingsverplichtingen kon voldoen en waren daarmee onmiskenbaar niet in het belang van de vereniging. Dit brengt mee dat sprake is van onbehoorlijk bestuur en dat de bestuurders van Vereniging De Beukhoeve, waaronder [gedaagde 3], daarvoor in beginsel ieder voor zich aansprakelijk zijn. Dit is slechts anders indien [gedaagde 3] aantoonbaar is dat haar de tekortkoming in het bestuur niet valt te verwijten en dat zij niet nalatig is gebleven in het beperken van de gevolgen ervan.

4.25. Tussen partijen is niet in geschil dat de overboekingen van de gelden zijn uitgevoerd door en op initiatief van [gedaagde 2] (en [persoon x]). RBvV heeft ook niet betwist dat [gedaagde 3] zich niet bezighield met financiële aangelegenheden en dat zij niet beschikte over een bankpas van de vereniging. De rechtbank gaat echter voorbij aan het verweer van [gedaagde 3] dat zij geen kennis had van de overboekingen. Uit haar stellingen volgt immers dat zij wist, of in ieder geval had moeten weten, dat (grote) bedragen werden of zouden worden overgeboekt naar de stichting. Zo heeft [gedaagde 3] ter comparitie verklaard dat zij bij de oprichting van de stichting papieren heeft gekregen en destijds uit de inschrijving in het Handelsregister heeft begrepen dat er maar één doel was. Ook was [gedaagde 3] – zoals is vermeld in de conclusie van antwoord – ervan op de hoogte dat [gedaagde 2] met RBvV was gebrouilleerd in verband met het geschil over de aan RBvV af te dragen contributies. Ter comparitie heeft [gedaagde 3] verklaard dat [gedaagde 2] en [persoon x] door de vereniging waren gevraagd om uit te zoeken hoe het mogelijk was dat er € 20.000,00 was verdwenen en dat bleek dat door de voormalige secretaris gelden van de vereniging waren ontvreemd. Het leek [gedaagde 2] en [persoon x] toen beter om een stichting op te richten, zodat het bestuur van de vereniging niet over grote bedragen kon beschikken, aldus [gedaagde 3]. Desgevraagd heeft [gedaagde 3] verklaard dat zij niet meer weet of zij deze kennis heeft gedeeld met de andere bestuurders van de vereniging. Dat zij de overige bestuursleden en de algemene ledenvergadering van de vereniging wel op de hoogte heeft gesteld van de oprichting van de stichting en de (voorgenomen) onverplichte overboekingen van grote bedragen naar deze stichting, is niet gebleken. Door dat na te laten, heeft [gedaagde 3] onvoldoende invulling aan haar

bestuurstaak gegeven. Zij moet geacht worden de risico's die die overboekingen meebrachten voor de vereniging te hebben onderkend en heeft geen maatregelen genomen om deze risico's te voorkomen en de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken. Daarmee heeft zij haar taak als secretaris niet naar behoren vervuld en daarvan is haar een ernstig verwijt te maken.

4.26. Dat [gedaagde 3] kort na oprichting van de stichting heeft aangegeven uitgeschreven te willen worden als bestuurder van de stichting kan aan het voorgaande niet afdoen, nu dat onverlet laat dat zij door te zwijgen er medeverantwoordelijk voor is dat ook nadien, toen zij nog bestuurder van de vereniging was, onverplicht bedragen vanuit de vereniging zijn overgeboekt naar de stichting. Voor zover [gedaagde 3] heeft gewezen op de goedkeurende verklaringen van de kascontrolecommissie van Vereniging De Beukhoeve en de door de algemene ledenvergadering van die vereniging verleende decharge, verwijst de rechtbank naar hetgeen hiervoor onder 4.10 is overwogen. Dat de leden van de kascontrolecommissie op de hoogte waren van de overboekingen is niet vast komen te staan, zodat evenmin vast staat dat de kascontrolecommissie deze goedgekeurde en nog minder dat deze overboekingen met de door de algemene ledenvergadering verleende decharge zijn goedgekeurd. De rechtbank gaat er, zoals hiervoor is overwogen, van uit dat [gedaagde 3] van die overboekingen juist wel op de hoogte was.

4.27. [gedaagde 3] is aldus aansprakelijk voor de door de vereniging geleden schade. Met [gedaagde 3] is de rechtbank van oordeel dat er geen althans onvoldoende reden is haar aansprakelijk te houden voor de overboekingen die zijn gedaan nadat zij als bestuurder van de vereniging is uitgeschreven (op 12 april 2014). Aldus resteren de overboekingen van € 100.000,00 op 20 juli 2011, van € 50.000,00 op 1 juli 2013 en van € 30.000,00 op 9 april 2014. De rechtbank ziet aanleiding om daarop een bedrag van € 40.000,00 in mindering te laten strekken, nu dat bedrag door de stichting is teruggeboekt in de periode dat [gedaagde 3] bestuurder van de vereniging was. Aldus resteert een bedrag van € 140.000,00.

4.28. Op grond van artikel 6:109 BW heeft de rechtbank de discretionaire bevoegdheid de schadevergoeding te matigen, indien toekenning van volledige schadevergoeding in de gegeven omstandigheden waaronder de aard van de aansprakelijkheid, de tussen partijen bestaande rechtsverhouding en hun beider draagkracht, tot kennelijk onaanvaardbare gevolgen zou leiden. Door [gedaagde 3] zijn voor een beroep op matiging geëigende feiten en omstandigheden aangevoerd. De rechtbank neemt in aanmerking dat [gedaagde 3] haar werkzaamheden voor de volkstuinvereniging onbezoldigd en op vrijwillige basis heeft verricht. Gesteld noch gebleken is dat zij op enigerlei wijze persoonlijk gewin heeft nagestreefd of verkregen. Mede in aanmerking genomen dat de ernst van de gevolgen in geen verhouding staat tot het haar te maken verwijt, is de rechtbank van oordeel dat toekenning van volledige schadevergoeding leidt tot kennelijk onaanvaardbare gevolgen, niet alleen voor [gedaagde 3] maar ook ten opzichte van de bereidwilligheid van vrijwilligers in het verenigingsleven in het algemeen. De rechtbank matigt, gelet op alle omstandigheden van het geval, de schadevergoeding tot € 50.000,00 en zal [gedaagde 3] veroordelen dit bedrag aan RBvV te betalen. De gevorderde wettelijke rente over dat bedrag zal worden toegewezen vanaf de dag van dagvaarding, nu niet gesteld en evenmin gebleken is dat [gedaagde 3] eerder door RBvV is verzocht om tot betaling over te gaan.

4.29. De subsidiaire en meer subsidiaire grondslagen van de vordering tegen [gedaagde 3] kunnen niet leiden tot toewijzing van een hoger bedrag en zullen daarom onbesproken blijven.

4.30. De gevorderde verklaring voor recht (zie hiervoor onder 3.1 sub a)) zal bij gebreke van belang worden afgewezen (zie hiervoor onder 4.4).

4.31. [gedaagde 3] heeft de verschuldigdheid van buitengerechtelijke incassokosten betwist. Nu niet voldoende door RBvV is gesteld en onderbouwd dat ten aanzien van [gedaagde 3] buitengerechtelijke incassowerkzaamheden zijn verricht die vergoeding rechtvaardigen, is de vordering in zoverre niet toewijsbaar.

4.32. Als de in overwegende mate in het ongelijk gestelde partij zal [gedaagde 3] worden veroordeeld in de kosten van de procedure.

In alle zaken

4.33. RBvV heeft hoofdelijke veroordeling van Stichting De Beukhoeve c.s. gevorderd. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, zullen Stichting De Beukhoeve c.s. hoofdelijk worden veroordeeld tot betaling van € 50.000,00, te vermeerderen met de wettelijke rente over dat bedrag vanaf de dag van dagvaarding (21 oktober 2016) tot aan de dag van algehele voldoening. [gedaagde 2] en Stichting De Beukhoeve zullen daarnaast hoofdelijk worden veroordeeld in de wettelijke rente over € 50.000,00 vanaf 20 juni 2015 tot 21 oktober 2016. [gedaagde 2] en Stichting De Beukhoeve zullen voorts hoofdelijk worden veroordeeld tot betaling van het restant van de hoofdsom ad € 148.000,00, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 20 juni 2015 tot aan de dag van algehele voldoening. [gedaagde 2] zal ten slotte worden veroordeeld tot betaling van de buitengerechtelijke incassokosten ad € 2.755,00.

4.34. De proceskostenveroordeling zal eveneens hoofdelijk worden toegewezen. De kosten aan de zijde van RBvV worden – tot en met de eerstdienende dag – vastgesteld op:

(...; *red.*)

Stichting De Beukhoeve en [gedaagde 3], die hebben voortgeprocedeerd, zullen daarnaast worden veroordeeld in de proceskosten die na de eerstdienende dag zijn gemaakt. Aan de zijde van RBvV worden die kosten vastgesteld op (...; *red.*).

4.35. De gevorderde wettelijke rente over de proceskosten zal worden toegewezen op de wijze als in de beslissing vermeld.

4.36. De gevorderde veroordeling in de nakosten is in het kader van deze procedure slechts toewijsbaar voor zover deze kosten op dit moment reeds kunnen worden begroot. De nakosten zullen dan ook worden toegewezen op de wijze zoals in de beslissing vermeld.

5. De beslissing

De rechtbank

5.1. veroordeelt Stichting De Beukhoeve, [gedaagde 2] en [gedaagde 3] hoofdelijk, zodat indien en voor zover de één betaalt ook de ander zal zijn bevrijd, om aan RBvV te betalen een bedrag van € 50.000,00 (vijftig duizend euro), te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 BW over dat bedrag met ingang van 21 oktober 2016 tot de dag van volledige betaling,

5.2. veroordeelt Stichting De Beukhoeve en [gedaagde 2] hoofdelijk, zodat indien en voor zover de één betaalt ook de ander zal zijn bevrijd, om aan RBvV te betalen de wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 BW over € 50.000,00 met ingang van 20 juni 2015 tot 21 oktober 2016,

5.3. veroordeelt Stichting De Beukhoeve en [gedaagde 2] hoofdelijk, zodat indien en voor zover de één betaalt ook de ander zal zijn bevrijd, om aan RBvV te betalen een bedrag van € 148.000,00 (honderdachtenveertig duizend euro), te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 BW over dat bedrag met ingang van 20 juni 2015 tot aan de dag van volledige betaling,

5.4. veroordeelt [gedaagde 2] om aan RBvV te betalen een bedrag van € 2.755,00 (tweeduizend zeventienhonderd vijftig euro) aan buitengerechtelijke incassokosten,

5.5. veroordeelt Stichting De Beukhoeve, [gedaagde 2] en [gedaagde 3] hoofdelijk, zodat indien en voor zover de één betaalt ook de ander zal zijn bevrijd, in de proceskosten (...; *red.*),

5.6. veroordeelt Stichting De Beukhoeve en [gedaagde 3] hoofdelijk, zodat indien en voor zover de één betaalt ook de ander zal zijn bevrijd, in de proceskosten (...; *red.*),

5.7. veroordeelt Stichting De Beukhoeve, [gedaagde 2] en [gedaagde 3] hoofdelijk, zodat indien en voor zover de één betaalt ook de ander zal zijn bevrijd, in de na dit vonnis ontstane kosten (...; *red.*),

5.8. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad,

5.9. wijst het meer of anders gevorderde af.

Noot

---

1. Rechtspraak over aansprakelijkheid van bestuurders van verenigingen is zeldzaam, in het bijzonder over interne aansprakelijkheid. Ik vond slechts de volgende (enigszins) recente jurisprudentie: Rb. Zutphen 24 mei 2006, ECLI:NL:RBZUT:2006:AY6926 (*Hondensportvereniging*); Rb. Zwolle-Lelystad 13 augustus 2008, ECLI:NL:RBZLY:2008:BH1947 (*Budovereniging*); Rb. Arnhem 23 april 2008, ECLI:NL:RBARN:2008:BD1784 (*Schuttersgilde*); Rb. Arnhem 2 maart 2011, ECLI:NL:RBARN:2011:BP6937 (*Nijkerkse Ondernemers Vereniging*) en Hof Amsterdam 12 juni 2012, «JOR» 2102/348 (*Rode Kruis*). Voor stichtingen is er op dit vlak meer jurisprudentie voorhanden, bijvoorbeeld: Rb. Oost-Brabant 20 november 2013, «JOR» 2014/90, m.nt. Borrius (*Woningstichting Servatius*); Rb. Midden-Nederland 30 april 2014, «JOR» 2014/291, m.nt. Van Aniel (*Stichting Daïdalos*); Rb. Oost-Brabant 17 december 2014, «JOR» 2015/129, m.nt. SCJJK (*Stichting Bureau Jeugdzorg*) en Hoge Raad 1 april 2016, «JOR» 2016/264, m.nt. Schild (*Stichting Atal*). De pijlen zijn doorgaans op de voorzitter en/of de penningmeester gericht en niet zelden draait de casus om verdwenen contributie- of kasgelden. Dat maakt de onderhavige zaak archetypisch.

2. De Gemeente Rotterdam heeft een aantal volkstuincomplexen in eigendom. De gemeente verhuurt deze aan de vereniging Rotterdamse Bond van Volkstuinders (de RBvV). De RBvV verhuurt de volkstuinen op haar beurt aan verschillende volkstuinverenigingen, waaronder Volkstuinvereniging De Beukhoeve (de vereniging). De vereniging kent in de relevante periode ten minste drie bestuurders: een voorzitter, een penningmeester en een secretaris. De voorzitter en de penningmeester richten in januari 2011 Stichting De Beukhoeve (de stichting) op. Ze schrijven ook de secretaris van de vereniging in als bestuurslid van de stichting. Nadat de secretaris zich hierdoor overrompeld heeft betoond, zeggen de voorzitter en penningmeester toe de secretaris uit te zullen schrijven als bestuurder van de stichting, maar dat gebeurt pas veel later. De vereniging voert in de loop der jaren meerdere discussies met de RBvV over het afdragen van huurpenningen en contributies van de leden (tuinders) door de vereniging aan de RBvV. Het komt zelfs aan op een rechtszaak waarin de vereniging wordt veroordeeld om een bedrag van ongeveer € 160.000 aan de RBvV te betalen. Als de RBvV derdenbeslag legt ten laste van de vereniging, blijkt de vereniging geen saldi op haar bankrekeningen te hebben. Later blijkt dat tussen 2011 en 2015 in totaal € 198.000 van de vereniging aan de stichting is overgeboekt, waarvan € 42.000 op enig moment weer naar de vereniging is teruggeboekt. De vereniging (lees: het nieuwe bestuur) sommeert de stichting vervolgens om alle resterende gelden terug te betalen en legt derdenbeslag onder de bank, maar dit beslag treft geen doel. De stichting stelt dat het betrokken geld contant in de kluis van de vereniging werd bewaard en dat dat geld na het defungeren van de voorzitter en de secretaris door een onbekende derde uit de kluis moet zijn genomen (r.o. 4.11). Een curieus betoog.

3. De vereniging heeft haar aanspraken op de stichting en de bestuurders van de vereniging gecedeerd aan RBvV. De RBvV procedeert vervolgens tegen de stichting, de voorzitter en de secretaris. Waarom er niet ook tegen de penningmeester wordt geprocedeerd, is onduidelijk.

4. De vordering tegen de stichting is gebaseerd op onverschuldigde betaling en wordt op die grond ook toegewezen. De stichting beroept zich op een overeenkomst van beheer maar daarvan is de rechtbank niet gebleken. Ook het feit dat de stichting de gelden in contanten in de kluis van de vereniging zou hebben bewaard, doet aan de verplichting tot terugbetaling niet af (r.o. 4.13).

5. De vorderingen jegens de voorzitter en de secretaris zijn primair gebaseerd op art. 2:9 BW; de interne aansprakelijkheid van bestuurders jegens de rechtspersoon, in dit geval de vereniging. De voorzitter is niet in de procedure verschenen en wordt daarom bij verstek veroordeeld (r.o. 4.5). De secretaris verschijnt wel en voert verweer. Eén van de wren is dat de cessieovereenkomst tussen de vereniging als cedent en de RBvV als cessionaris niet ziet op de vordering van de vereniging jegens de secretaris als bestuurder van de vereniging, maar (enkel) als bestuurder van de stichting. Met toepassing van Haviltex wordt geconcludeerd – hoewel negatief geformuleerd in r.o. 4.21 – dat het de bedoeling van partijen was

om ook die 2:9-vordering aan de RBvV over te dragen. De motivering is goed te volgen. Daarmee komt de rechtbank toe aan de beoordeling van de 2:9-vordering zelf (r.o. 4.24 e.v.). De rechtbank hanteert terecht het ernstig verwijt-criterium uit Staleman/Van de Ven (HR 10 januari 1997, «JOR» 1997/29) en komt tot de conclusie dat daaraan is voldaan. Door de onverschuldigde overboekingen kon de vereniging niet meer aan haar betalingsverplichtingen voldoen en deze waren daarmee “*onmiskkenbaar niet in het belang van de vereniging*”. Aldus zijn de bestuurders in beginsel hoofdelijk aansprakelijk voor de schade die de vereniging heeft geleden. Dit oordeel is in lijn met bijvoorbeeld het ernstig verwijt dat werd vastgesteld in Stichting De Wieden, Hof Arnhem-Leeuwarden 31 december 2012, «JOR» 2014/156 (voorzienbaarheid dat activiteiten niet door bestaande middelen konden worden opgevangen); Stichting Welzijn Senioren, Rb. Midden-Nederland 24 augustus 2016, ECLI:NL:RBMNE:2016:4619 (bestuur heeft onvoldoende veiliggesteld dat de gelden die naar de vereniging werden overgeboekt beschikbaar bleven voor de stichting); en Stichting OGR, Rb. Den Haag 18 december 2016, supra (onvoldoende oog voor de financiële stabiliteit en continuïteit van de stichting).

6. Dan de disculpatie op grond van art. 2:9 lid 2 BW. De secretaris stelt dat zij zich slechts bezighield met het organiseren van jeugdactiviteiten (r.o. 4.23) en nooit bestuurlijke of secretariële (!) werkzaamheden heeft verricht. Zij stelt dan ook niet van de overboekingen te hebben geweten. Maar de rechtbank volgt haar niet, mede op grond van haar eigen verklaringen. Ze moet van de overboekingen hebben geweten, maar stelde haar overige bestuursleden (er waren er kennelijk nog meer) noch de algemene ledenvergadering daarvan op de hoogte. Ze ondernam dus geen actie daar waar ze dat wel had moeten doen, in elk geval voor een geslaagd beroep op disculpatie. Ook dit is allemaal goed te volgen. Ik maak slechts een kleine kanttekening. De rechtbank overweegt in r.o. 4.25: “Daarmee heeft zij haar taak *als secretaris* niet naar behoren vervuld en daarvan is haar een ernstig verwijt te maken.” Het woord “daarmee” slaat terug op het feit dat er geen maatregelen in de zin van art. 2:9 lid 2 BW werden genomen. Dat heeft met de *taak* van de betrokken bestuurder (secretaris) echter niet te maken. De betrokken bestuurder behoort maatregelen te nemen om het onbehoorlijke bestuur af te wenden, ongeacht zijn of haar taak. Zuiverder was dus geweest als er “bestuurder” had gestaan in plaats van “secretaris”. Nog een opmerking over die taak; los van het feit dat een secretaris van een bestuur die zich naar eigen zeggen nog nooit met bestuurlijke of secretariële zaken heeft beziggehouden natuurlijk geen beroep op een taakverdeling toekomt, zien in dit geval de verwijten op het financieel beheer van de vereniging en dat is een taak behorende bij de algemene gang van zaken waarvoor alle bestuurders verantwoordelijk zijn, ongeacht een eventuele taakverdeling (vgl. Hof Amsterdam 12 juni 2016, supra, r.o. 3.3.2).

7. De rechtbank verbindt in r.o. 4.24 het geconstateerde onbehoorlijke bestuur actief aan het verwaarlozen van het belang van de vereniging. Dat is terecht, want dat belang is uiteraard ook voor bestuurders van verenigingen leidend, ook al staat dat niet met zoveel woorden in de wet. Dat laatste zal veranderen als het nieuwe lid 3 van art. 2:9 BW wordt ingevoerd zoals in het wetsvoorstel Wet bestuur en toezicht rechtspersonen: “*Elke bestuurder is tegenover de rechtspersoon gehouden tot een behoorlijke vervulling van zijn taak. De bestuurders richten zich bij de vervulling van hun taak naar het belang van de rechtspersoon en de daaraan verbonden onderneming of organisatie*” (Kamerstukken II 2015/16, 34 491 nr. 2).

8. Tot slot de matiging. De rechtbank matigt de aansprakelijkheid van de secretaris van € 140.000 tot € 50.000. De redenen hiervoor zijn dat de secretaris geen persoonlijk gewin heeft nagestreefd of verkregen en haar werkzaamheden onbezoldigd en op vrijwillige basis heeft verricht. Toekenning van het volledige schadebedrag zou dan tot kennelijk onaanvaardbare gevolgen leiden in de zin van art. 6:109 lid 1 BW. Anders verliep het voor de voormalige bestuurders van de schutterij die de spaargelden van de leden voor het jaarlijkse schuttersfeest voor de exploitatie van de vereniging hadden aangewend. Dat werd als een zodanig ernstig verwijt beoordeeld dat er geen grond was voor matiging (Rb. Arnhem 23 april 2008, supra).

9. De rechtbank motiveert de matiging voorts nog met een onpersoonlijk argument, namelijk dat een volledige veroordeling ook onaanvaardbare gevolgen zou hebben “*ten opzichte van de bereidwilligheid van vrijwilligers in het algemeen*” (r.o. 4.28). Dat is opvallend omdat de onaanvaardbare gevolgen van art. 6:109 lid 1 BW op basis van de parlementaire geschiedenis zouden moeten blijken na afweging van de belangen en alle overige omstandigheden die *aan de zijde van beide partijen* bestaan (Parl. Gesch.

Boek 6, p. 450). Belangen van algemeen maatschappelijke aard zijn geen partijgebonden belangen of omstandigheden. Een groot punt is dit echter niet.

10. Dezelfde vrees voor bange verenigingsbestuurders wordt overigens wel meer gehoord. Bijvoorbeeld in de memorie van toelichting van het reeds aangehaalde wetsvoorstel Bestuur en Toezicht rechtspersonen. Lid 2 van het voorgestelde art. 2:9c BW bevat de huidige omkeringsregel van art. 2:138/248 lid 2 BW. In het voorstel geldt deze regel uitdrukkelijk niet voor onbezoldigde bestuurders en commissarissen van niet-commerciële verenigingen en stichtingen “*om te voorkomen dat vrijwilligers ten onrechte worden weerhouden om zich in te zetten als bestuurder of commissaris van bijvoorbeeld een buurtvereniging of een kleine sportvereniging*” (Kamerstukken II 2015/16, 34 491, nr. 2). Het is dezelfde gedachte die schuilgaat achter het huidige art. 2:50a BW dat art. 2:138 BW van overeenkomstige toepassing verklaart op het bestuur van Vpb-plichtige verenigingen. Harmsen (*Ondernemingsrecht* 2017/104) heeft zich terecht afgevraagd of de enkele uitsluiting van de omkeringsregeling volstaat (dus alleen formeel kennelijk onbehoorlijk bestuur en niet ook materieel kennelijk onbehoorlijk bestuur) en waarom er is aangehaakt bij het criterium “onbezoldigd”. Dat laatste zou een rol moeten spelen in de disculpatie of matiging, maar niet als criterium voor de al dan niet toepassing van de omkeringsregeling. De huidige scheidsgrens voor toepassing van art. 2:138 BW op verenigingen (de Vpb-plicht) lijkt mij zuiverder en duidelijker en dus beter. Een aanpassing van het wetsvoorstel op dat punt vind ik daarom wenselijk.

mr. S.C.M. van Thiel, advocaat bij De Breij Evers Boon